

במשטרה חושדים: אמדוקס ניהלה מעקב אחר העיתונאית גתית פנקס בעקבות ידיעה בלעדית שפורסמה ב-TheMarker

לפי החשד, המעקב כלל גם את שתילת התוכנה בביתה של פנקס ובמחשב במערכת "גלובס", שם היא עובדת כיום; חוקרי מפלג ההונאה בדקו היום מחשבים של כתבים ועורכים במערכת TheMarker

רוני קורן-דינר 30.05.2005 00:00 עודכן ב: 20:40

חוקרי מפלג ההונאה חושדים כי המעקב שהוזמן לכאורה על ידי חברת אמדוקס נגד העיתון "גלובס" כוון ישירות אל העיתונאית גתית פנקס, הכתבת והפרשנית לענייני בורסות וול סטריט. היום הופתעה פנקס לשמוע מחוקרי המשטרה כי במשך כשנתיים היו המחשבים שבשימושה חשופים לתוכנת סוס טרויאני, שהעבירה מידע שוטף למזמיני המעקב. על פי החשד, באמדוקס ניסו לגלות מי הם מקורותיה של פנקס בחברה. עד כה זומן איש מעובדי אמדוקס לחקירה במשטרה, וכרגע מדובר בחשדות בלבד שפירסמה המשטרה. ככל הנראה, המעקב החל ב-2003 באמצעות דואר אלקטרוני שקיבלה פנקס, כאשר עבדה ב-TheMarker בסיקור אותו התחום. כחלק מעבודתה חשפה פנקס כי אמדוקס בוחנת כניסה לענף הבנקאות. הידיעה הבלעדית החשובה עוררה מסע לחצים עז של מנהלי אמדוקס על מערכת TheMarker להימנע מפרסום הידיעה. לאחר שהידיעה פורסמה, החלה החברה בבדיקה פנימית מקיפה לאיתור המדליפים, ואילצה חלק מהמנהלים בחברה לעבור בדיקת פוליגרף. מאוחר יותר חשפה פנקס עסקת ענק שרקמה אמדוקס עם חברת ויזה, בשווי של 100 מיליון דולר. בעקבות כך התגברו הנסיונות של אמדוקס למצוא את מקורותיה של פנקס, שפירסמה בהמשך באתר TheMarker מכתב שהועבר מהנהלה לעובדים, בו הם הוזהרו כי מי שייחשד בשיתוף פעולה עם העיתונות יישלח לבדיקת פוליגרף. לפני כשנה עברה פנקס לעבוד ב"גלובס", והמעקב שהזמינה לכאורה אמדוקס המשיך גם שם. חקירת המשטרה גילתה גם כי שולחי הסוס הטרויאני שלחו את הדואר האלקטרוני שבאמצעותו הושטל המעקב למחשב בביתה של פנקס. היום הגיעו חוקרי המשטרה למערכת TheMarker ובדקו מחשבים של כתבים ועורכים. בין היתר בדקו החוקרים את המחשב ששימש בעבר את פנקס, אך התוכנה לא נמצאה עליו או על מחשבים אחרים במערכת, ייתכן כיוון שכל המידע השמור במחשבים נמחק בינתיים. גם ב"גלובס" לא נמצאה תוכנת המעקב על מחשבים נוספים מלבד מחשבה של פנקס. פנקס מסרה בתגובה כי "זו תחושה מאוד לא נעימה לדעת שבמשך שנה וחצי מישהו עקב אחרי כל צעד שלי, כולל קשרים עם מקורות והתכתבויות אישיות. בזווית המקצועית זה צריך להטריד כל עיתונאי".

מאמציה של אמדוקס לכאורה לחשוף מדליפים לעיתונות הם חסרי תקדים מבחינת אמצעי המעקב, אך עיתונאים לא מעטים סיפרו בימים האחרונים כי נתקלו בשימוש באמצעים שונים מצד חברות ואנשי עסקים בניסיון לחשוף את מקורותיהם. עיתונאי ב"הארץ" אמר היום כי לפני כמה שנים פנה אליו אדם שהציג עצמו כעורך דין המבקש לברר עמו פרטים הנוגעים לכתבה שפירסם, בטענה כי הוא מתעניין בהגשת תביעה נגד החברה המסוקרת. העיתונאי סירב למסור פרטים מעבר למה שכבר פורסם, ומאוחר יותר גילה כי היה זה חוקר פרטי שעבד עבור מתחרים של אותה חברה.

עיתונאי בעיתון אחר העיד כי לאחר שפירסם כי חברה מסוימת עומדת בפני גל פיטורים נרחב, בדקה החברה את שרת הדואר שלה ואיתרה דואר אלקטרוני ששלח אחד העובדים לאותו עיתונאי. העובד - שלא היה אמור להיכלל בגל הפיטורים מלכתחילה - פוטר בשל הפרת חובת הסודיות בחוזה ההעסקה שלו.

ככלל, עיתונאים רבים יודעים לספר על לחצים שונים שמנסות חברות להפעיל עליהם בדרישה לחשוף מקורות מדליפים, ובהם איום להעמיד עובדים בדיקת פוליגרף ואיום בניתוק יחסי העבודה עם העיתונאי. לדברי עו"ד זאב ליאונד, המייצג כלי תקשורת שונים, מקובל בארגונים גדולים להחתיים עובדים (בדרך כלל בשירות לקוחות) על הצהרה, לפיה ידוע להם כי עמדות המחשב ושלוחות הטלפון המשמשות אותם לצורך עבודתם יהיו נתונות לבקרה מדי פעם בפעם. "עם זאת, אין דינם של עיתונאים כדינם של עובדי שירות לקוחות", מסביר ליאונד. "העורך, כמי שצריך לבחון את אמינות הידיעה, שותף לעתים קרובות לזהות המקור. העיתונאי אמנם אינו מחויב לדווח לעורך מי הם מקורותיו, אך מצד שני לעורך שמורה הזכות לא לפרסם את הידיעה". עוד מוסיף ליאונד כי חיסיון המקורות מעוגן בפסיקה ונועד להגן על המקור. זאת, מכיוון שבעל החיסיון הוא המקור, ובידיו נתונה הזכות לוותר עליו. לדבריו, עיגון חיסיון המקורות בפסיקה נועד להבטיח את חופש העיתונות ואת זרימת המידע לעיתונות מן הציבור.

